

DECIZIE

12 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecători:

Tatiana Vieru

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

judecînd recursul declarat de către lichidatorul debitorului insolubil Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” - Natalia Gîrleanu,

în pricina civilă intentată la cererea depusă de lichidatorul debitorului insolubil Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” Cucu Dumitru împotriva terțului poprit Samson Alexandru cu privire la validarea propriirii și încasarea datoriei,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 28 decembrie 2016, prin care a fost respinsă cererea privind validarea propriirii,

c o n s t a t ă :

La 21 aprilie 2015, lichidatorul debitorului insolubil Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” Cucu Dumitru a depus cerere împotriva lui Samson Alexandru privind validarea propriirii cu încasarea sumei de 61 030 lei.

În motivarea acțiunii, lichidatorul Cucu Dumitru a invocat că prin hotărîrea Curții de Apel Bender din 27 septembrie 2013 a fost intentat procesul de insolabilitate față de Asociația de Economii și Împrumut „Mereni”, unde a fost desemnat în calitate de administrator al procesului dat.

În rezultatul analizei actelor financiare-contabile ale debitorului, s-a constatat că Samson Alexandru dispune de o datorie în sumă de 61 030 lei, rezultată din neonorarea obligațiunilor ce rezultă din contractul de împrumut.

Luînd în considerație că Samson Alexandru nu și-a onorat obligațiunile asumate benevol, i-a fost expediată o somație în adresa ultimului prin care i s-a adus la cunoștință despre înființarea popririi și i s-a solicitat să achite datoria existentă față de debitorul insolubil.

Solicită lichidatorul debitorului insolubil Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” Cucu Dumitru validarea popririi pe suma datoriei și încasarea din contul terțului poprit – Samson Alexandru în beneficiul debitorului a datoriei în sumă de 61 030 lei.

La 19 decembrie 2016, noul lichidator al debitorului insolubil Gîrleanu Natalia a depus cerere prin care și-a modificat cerințele înaintate, solicitînd repunerea în termen a cererii de validare a popririi cu încasarea sumei din contul terțului poprit în mărime de 36030 lei în masa debitoare a AIE „Mereni” (f.d. 45-46).

În motivarea cererii lichidatorul Gîrleanu Natalia a menționat că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2016, s-a dispus intentarea procedurii simplificate de faliment față de AIE „Mereni”, fiind desemnată în calitate de lichidator al debitorului.

Susține că preluînd activitatea de la fostul lichidator al procesului de insolabilitate a depistat că Cucu Dumitru s-a adresat în instanța de judecată cu cerere privind validarea popririi cu încasarea sumei de la terțul poprit Samson Alexandru a datoriei în mărime de 61 030 lei, care derivă din contractul de împrumut nr. 72 din 28 ianuarie 2008 încheiat între AIE „Mereni” și Samson Alexandru.

Menționează că potrivit contractului enunțat, împrumutul i-a fost acordat lui Samson Alexandru, care urma a fi restituit pînă la 20 decembrie 2009, care nu a fost restituită de către ultimul.

Solicită lichidatorul debitorului insolubil repunerea în termenul de prescripție cererea de validare a popririi, din motiv că AIE „Mereni” aflîndu-se în proces de insolabilitate nu a avut posibilitatea de ași apăra dreptul încălcat.

Totodată susține că de către administratorul procesului de insolabilitate nu a fost recepționată contabilitatea în volum deplin, inclusiv nu a fost prezentată lista oficială contabilizată a debitorilor AIE „Mereni”, astfel a fost imposibilă depunerea în termenul legal, cerere de chemare în judecată.

Relevă că prin prisma art. 272 alin. (1) Cod civil, dreptul la acțiune a luat naștere în momentul cînd a aflat despre încălcarea dreptului său.

Reține că de fapt nici pînă la moment debitorul nu a prezentat lista exactă a debitorilor și actele justificative pentru înaintarea popririi și încasarea sumelor. Prin urmare, consideră lichidatorul debitorului că temeiul invocat este unul întemeiat pentru repunerea cererii de validare a popririi în termenul legal.

De asemenea susține lichidatorul debitorului insolubil că urmează de corectat suma datoriei pretinse spre a fi încasată, deoarece suma de 25 000 lei a fost inclusă în tabelul creanțelor al SRL „Merencon” și validată de către instanța de insolabilitate. Din suma creanțelor AIE „Mereni” față de patrimoniul debitorului SRL „Merencon” face parte și suma împrumutului în sumă de 25 000 lei, acordată terțului poprit Samson Alexandru.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 28 decembrie 2016, a fost respinsă cererea lichidatorului Gîrleanu Natalia privind repunerea în termen a cererii de validare a popririi.

S-a respins ca fiind tardivă cererea de validare a popririi înaintată de către lichidatorul procesului de insolabilitate a AIE „Mereni” - Cucu Dumitru, concretizată

de lichidatorul Gîrleanu Natalia împotriva terțului poprit Samson Alexandru privind validarea popririi și încasarea sumei de 36 030 lei.

S-a desființat poprirea instituită față de terțul poprit Samson Alexandru privind încasarea sumei de 36 030 lei (f.d. 54-60).

La 10 ianuarie 2017, lichidatorul AIE „Mereni” Gîrleanu Natalia a declarat recurs nemotivat iar la 24 martie 2017 a depus recurs motivat împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 28 decembrie 2016, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii contestate cu emiterea unei noi hotărîri prin care să fie admisă cererea privind validarea popririi.

Potrivit art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărîrile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Prin prisma normei citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recursul depus de către lichidatorul debitorului AIE „Mereni” la 10 ianuarie 2017, este declarat în termen.

Recurentul, lichidatorul Gîrleanu Natalia în motivarea recursului a indicat că, instanța de insolvență la adoptarea hotărîrii contestate a încălcat normele de drept material iar în concluzie a emis o hotărîre ilegală.

Susține că instanța de insolvență eronat a concluzionat că cererea de validare a popririi este depusă înafara termenului general de prescripție, or, Curtea de Apel nu a stabilit momentul cînd i s-a încălcat dreptul debitorului insolvent la acțiune.

Relevă că prima instanța nu a luat în considerație că în baza contractului de împrumut și a dispoziției de plată, Samson Alexandru a primit un împrumut de la AEI „Mereni”, care nu a fost restituit de către terțul poprit.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

La 28 martie 2017, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului, cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Până la examinarea pricinii, intimatul nu a depus referință la cererea de recurs declarată de lichidatorului debitorului insolvent Gîrleanu Natalia, prin care să-și exprime opinia.

Examinînd materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul înaintat de lichidatorului debitorului insolvent Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” - Natalia Gîrleanu, urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din materialele pricinii s-a constatat că prin hotărîrea Curții de Apel Bender din 27 septembrie 2013 a fost intentat procesul de insolvență față de Asociația de Economii și Împrumut „Mereni”.

În cadrul procesului de insolvență lichidatorului debitorului a constatat că Samson Alexandru, figurează cu o datorie față de prima în sumă de 61030 lei.

Astfel, lichidatorul debitorului la 21 aprilie 2015, s-a adresat în instanța de insolabilitate cu cerere privind validarea popririi și încasarea din contul terțului poprit – Samson Alexandru în beneficiul debitorului - AIE „Mereni” a datoriei în sumă de 61030 lei (f.d. 1-2).

Ulterior, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2016, s-a dispus intentarea procedurii simplificate de faliment față de AIE „Mereni”, iar în calitate de lichidator al debitorului a fost desemnată Natalia Gîrleanu.

Prin urmare preluând atribuțiile de lichidator al debitorului insolubil, Natalia Gîrleanu a depus cerere de concretizare a cererii de validare a popririi față de terțul poprit Samson Alexandru prin care a solicitat repunerea în termenul general de prescripție a cererii, cu încasarea sumei datoriei în mărime de 36 030 lei (f.d. 45-46).

Fiind investită cu prezenta cerere, prima instanță prin hotărîrea din 28 decembrie 2016, a respins cererea lichidatorului debitorului insolubil privind repunerea în termen a cererii de validare a popririi. A fost respinsă ca fiind tardivă cererea de validare a popririi față de terțul poprit Samson Alexandru cu desființarea popririi față de ultimul (f.d. 54-60).

Judecînd pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de insolabilitate corect a examinat pricina supusă judecării.

Potrivit art. 267 alin. (1) din Codul civil termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Potrivit art. 271 din Codul civil acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Deci, aplicînd dispozițiile art.271 din Codul civil, prescripția poate fi invocată de cel în folosul căruia curge (de debitorul obligației), prescripția profită numai celui care a invocat-o, instituția fiind reglementată ca o chestiune pur privată. Neinvocarea prescripției poate fi rezultatul unei acțiuni voite, care va putea fi considerată o renunțare tacită la prescripție, dar și rezultatul neglijenței, omisiunii.

Potrivit art.272 alin. (1) și (2) termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. Dacă legea prevede altfel, prescripția începe să curgă de la data cînd obligația devine exigibilă, iar în cazul obligației de a nu face, de la data încălcării acesteia. În cazul în care dreptul subiectiv este afectat de un termen suspensiv sau de o condiție suspensivă, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data împlinirii termenului ori a realizării condiției.

Prin urmare, colegiul denotă că, datoria solicitată spre a fi încasată de la Samson Alexandru rezultă din contractul de împrumut încheiat între debitor și terțul poprit la 28 mai 2008 și dispoziția de plată nr. 85, din care reiese că Samson Alexandru a primit împrumutul în sumă de 24500 lei (f.d. 3, 4).

Conform pct. 2 al contractului enunțat, rezultă că Samson Alexandru în calitate de beneficiar s-a obligat să ramburseze integral suma împrumutului și dobânda aferentă până la 20 decembrie 2009, astfel termenul în care AIE „Mereni” urma să își apere dreptul încălcat este de trei ani.

Respectiv, soluția instanței de insolabilitate este una întemeiată, or, datoria existentă urma a fi restituită până la 20 decembrie 2009, inclusiv.

Deci, prescripția extensivă reprezintă sancțiunea stingerii dreptului la acțiune care nu a fost executat în termenul prevăzut de lege, astfel titularul dreptului civil încălcat sau nerecunoscut nu acționează în termenul prevăzut de lege pierde concursul instanței competente în vederea apărării dreptului său.

Astfel argumentul recurentului că din motive justificative nu s-au adresat în termenul legal în instanța de judecată, nu poate fi reținut, or, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei.

Pentru dreptul civil, prescripția extinctivă este o sancțiune îndreptată împotriva pasivității titularului dreptului subiectiv civil, sancțiune ce urmează a fi privită diferit, după cum este vorba pe de o parte de un drept de creanță sau un drept real accesoriu, ipoteza în care prin prescripția extinctivă se stinge o componentă a dreptului la acțiune, iar pe de alta parte, de un drept real principal sau de un drept nepatrimonial (doar dacă legea prevede în mod expres prescriptibilitatea unui astfel de drept), ipoteza în care prescripția extinctivă stinge însuși dreptul subiectiv.

Recurentul susține în cererea de recurs că AEI „Mereni” nu s-a adresat în instanța de judecată în termenul legal pentru ași apăra dreptul încălcat din motivul că se află în insolabilitate, este unul declarativ, deoarece procesul de insolabilitate față de ultimul, a fost inițiat, la 27 septembrie 2013, iar termenul de prescripție s-a scurs la 20 decembrie 2012.

Instanța de recurs constată că concluzia instanței de insolabilitate privind respingerea cererii de repunere în termen a cererii de validare a popririi este una întemeiată, deoarece recurentul nu a demonstrat prin probe incontestabile din care considerente AEI „Mereni” nu a putut să se adreseze în instanța de judecată pentru încasarea datoriei chiar și până la intentarea procesului de insolabilitate.

La caz se conchide că Samson Alexandru prin referința depusă către Curtea de Apel a solicitat respingerea cererii de validare a popririi pe motivul expirării termenului de prescripție, cerința încadrându-se în prevederile art. 271 din Codul Civil.

Dreptul de a solicita aplicarea dreptul de prescripție, este un drept subiectiv a subiectului în favoarea căruia a curs, drept ce face parte din mijloacele juridico-civile de apărare, similar dreptului de a înainta acțiune în instanța de judecată.

Înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată, nu reprezintă în sine o recunoaștere a unei obligații ci exercitarea unei metode de apărare juridică a dreptului său încălcat, iar acest fapt nu poate fi interpretat de către instanța de judecată în defavoarea persoanei. Or art. 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova prevede că, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

În concluzie, lichidatorul AEI „Mereni”, Cucu Dumitru a înaintat somația de poprire la 21 aprilie 2015, în timp ce termenul de prescripție s-a stins la 20 decembrie 2012.

Mai mult, art. 281 alin. (1) din Codul civil, stabilește expres că, după expirarea termenului de prescripție extinctivă, debitorul poate refuza executarea obligației.

Distinct de cele relatate supra, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Nichifor contra Moldovei din 20 septembrie 2016, a constatat încălcarea art. 6.1 din Convenția europeană a drepturilor omului, motivînd că, chestiunea termenului de prescripție invocată de reclamantul în cadrul procedurilor constituia un argument important. Fiind admis, el putea duce la respingerea acțiunii înaintate de către A.N. De fapt, prima instanță a respins acțiunea lui A.N. exact pe acest temei.

În conformitate cu art. 126 alin. (1), (2), (5) al Legii insolvenței, sînt supuse urmării silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile corporale care sînt datorate debitorului ori sînt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urma i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, pot fi poprite bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele lui și creanța cu termen ori sub condiție. În acest caz, poprirea nu va putea fi executată decît după ajungerea la termen ori de la data îndeplinirii condiției.

Poprirea se înființează prin somație a insolvenței/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin.(1) împreună cu o copie certificată de pe hotărîrea de intentare a procedurii de insolvență/faliment asupra debitorului.

În termen de 5 zile de la comunicarea popririi, iar în cazul sumelor de bani datorate în viitor – de la scadența acestora, terțul poprit este obligat să plătească direct pe conturile de acumulare indicate de administratorul insolvenței/lichidator ori să consemneze suma de bani, dacă creanța poprită este exigibilă, sau, după caz, să indisponibilizeze bunurile mobile corporale poprite și să trimită dovada către administratorul insolvenței/lichidator pentru a fi preluate.

E de menționat că lichidatorul debitorului insolvent fără a respecta termenul prevăzut de 126 alin. (5) al Legii insolvenței, la 21 aprilie 2015, s-a adresat în instanța de judecată cu cererea de validare a popririi față de terțul poprit Samson Alexandru.

Avînd în vedere că, Curtea de Apel Chișinău a examinat pricina cu respectarea normelor de drept, a verificat și apreciat probele administrate în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă și a adoptat o soluție legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către recurent în cererea înaintată poartă caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul ca neîntemeiat și de a menține hotărîrea contestată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de lichidatorul debitorului insolvent Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” - Natalia Gîrleanu.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 28 decembrie 2016, în pricina civilă intentată la cererea depusă de lichidatorul debitorului insolubil Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” Cucu Dumitru împotriva terțului poprit Samson Alexandru cu privire la validarea propriirii și încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală

Mariana Pitic